

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2010. május 5.

TÖRTÉNELEM
KÖZÉPSZINTŰ
ÍRÁSBELI VIZSGA

2010. május 5. 8:00

Az írásbeli vizsga időtartama: 180 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

OKTATÁSI ÉS KULTURÁLIS
MINISZTERIUM

Fontos tudnivalók

Egyértelmű válaszokat adjon, egyértelmű jelöléseket alkalmazzon – javítás esetén is!

Válaszaiban **a lényeg** megfogalmazására törekedjen, **ne lépje túl a rendelkezésre álló helyet!**

Csak annyi válaszleletet írjon, amennyit a feladat kér! (Ha többet ír, a beírás sorrendjében értékeljük válaszait.)

Kérjük, **kék színű** tollat használjon!

A feladatok megoldásakor tartsa szem előtt az alábbi javaslatokat!

- Olvassa el figyelmesen a feladatokat!
- Kövesse figyelmesen a feladatlapon utasításait!
- Tanulmányozza a feladatokhoz kapcsolódó forrásokat (kép, ábra, szöveg, térkép)!
- Használja minden feladat megoldásához a megengedett segédeszközöket: a középiskolai történelmi atlasz térképeit és a helyesírási szótárt! A személyek, topográfiai adatok és fogalmak csak **pontos helyesírással** értékelhetők!
- Válaszait gondos mérlegelés után, lehetőleg javítás nélkül írja le!

A szöveges, kifejtendő feladatok kidolgozásakor az alábbi munkamenetet javasoljuk:

1. Helyezze el időben és térben a feladatban megjelölt problémát!
2. Használja föl a feladat megértéséhez a forrásokat, illetve a középiskolai történelmi atlaszt!
3. Gyűjtse össze azokat az általános fogalmakat (pl. fejlődés, változás, termelés), illetve az adott korszakhoz kapcsolódó fogalmakat (pl. várjobbágy, céh, személyi kultusz), melyekkel az adott probléma bemutatható!
4. Építse be fogalmazásába a forrásokból megszerzhető információkat, következtetéseket!
5. Ha szükséges, készítsen vázlatot, illetve piszkozatot!
6. Tárja föl a probléma előzményeit, okait, következményeit!
7. Fogalmazzon meg feltételezéseket, magyarázatokat!
8. Építse be mondanivalójába önálló ismereteit (pl. nevek, évszámok), nézőpontját, véleményét!
9. Ügyeljen arra, hogy mondatai világosak legyenek!
10. Szerkessze meg szövegét, és figyeljen a helyesíráásra is!

Tájékoztatásul:

Az esszék javításának szempontjai:

- a feladat megértése,
- megfelelés a tartalmi követelményeknek,
- a válasz megszerkesztettsége, logikussága, nyelvhelyessége.

Eredményes munkát kívánunk!

I. EGYSZERŰ, RÖVID FELADATOK

1. A feladat az ókor vallásaira vonatkozik.

Válaszoljon a kérdésekre! (Elemenként 0,5 pont.)

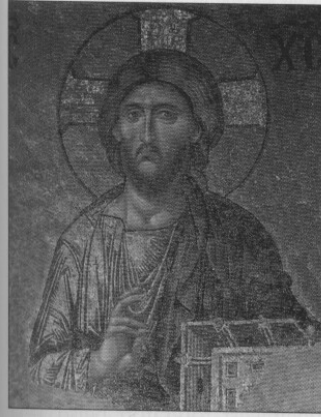
a) Válassza ki a felsorolásból a képekhez tartozó neveket, és írja számjelüket a képek alá! (Egy számot beírtunk. Két név kimarad!)

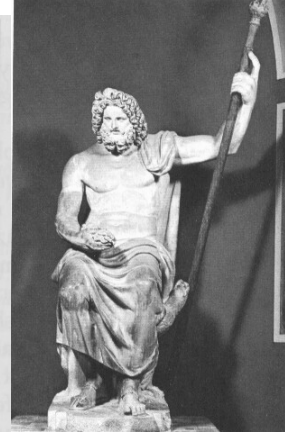
A)

B) 1.

C)

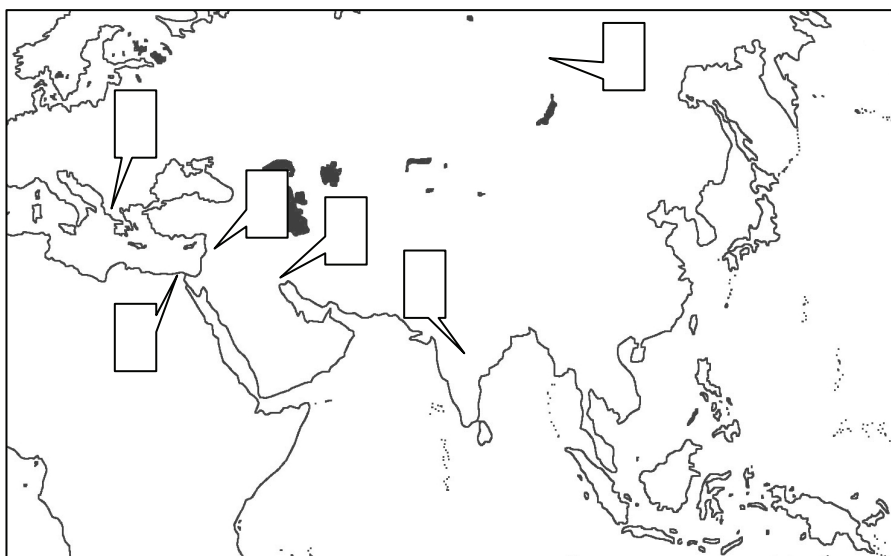

D)

1. Menkauré fáraó Hathor istennővel és egy felső-egyiptomi kerületet megszemélyesítő nőalakkal
2. Buddha
3. Jézus Krisztus
4. Mózes
5. Pál apostol
6. Zeusz

b) Írja a négyzetbe annak a képnek a betűjelét, amely a monoteista valláshoz tartozik!

c) Írja az odaillo képek betűjelét a térképen jelzett mezőkbe! (Egy elemet csak egy helyre írjon! Két mező kimarad.)

4 pont

2. A feladat a középkori Európa történetére vonatkozik.

Döntse el a forrás és ismeretei alapján, hogy az alábbi állítások igazak-e vagy hamisak! Választását x-szel jelölje! (Elemenként 0,5 pont.)

„[...] mi a luccai polgároknak[...] királyi hatalmunk teljességéből megadjuk[...], hogy egyetlen hatalmasság, egyetlen ember se merészelje Lucca városának a várost körülvevő régi vagy új városfalát sem megrongálni, sem lerombolni, s azokba a házakba, amelyek e városfalon belül épültek vagy ezután épülnek majd[...] egyetlen halandónak se legyen szabad bármiféle módon, bármiféle ürüggyel – ha nincsen erre törvényes bírói ítélet a kezében – berontani. Ezenfelül megengedjük ugyanazon polgárainknak, hogy sem a városon belül, sem fellelégvárunkban ne legyenek kötelesek számunkra királyi palotát építeni. [...] Megadjuk nekik ezenfelül azt a kiváltságot is, hogy ezentúl senki ne merészeljen tőlük semmiféle katonatartást követelni.[...] Azt is elhatároztuk, hogy ha bárki felfelé haladna akár a Sercolo, akár a Motro folyón, akár egy hajóval, akár többel azért, hogy kereskedjék a luccaiakkal, ezeket a kereskedőket avagy a luccabelieket senki se merészelje sem akkor, amikor felfele haladnak a folyón, sem akkor, amikor visszatérnek, sem akkor, amikor megállnak, zaklatni, avagy bármiféle törvénytelen séget cselekedni velük szemben, se ne merészelje megrabolni őket [...]. Megparancsoljuk azt is, hogy ha kereskedők jönnének az országúton Luna felől Luccába, senki se tiltsa meg ezek szabad közlekedését.[...] S a város és alsó városa lakói közül senkit se tartóztassanak le törvényes bírói ítélet nélkül.[...] Megparancsoljuk azt is, hogy az említett luccaiak szabadon adhassanak-vehessenek a Szent Domninus-i és Szent Comparmulus-i vásáron, azzal a kikötéssel, hogy a firenzeieknek ugyanakkor ne legyen meg ez a kiváltságuk.” (IV. Henrik kiváltságlevele Lucca városának; 1081)

	Igaz	Hamis
a) A kiváltságokat Lucca meghatározott időre kapta.		
b) Csak a polgárjoggal rendelkező luccaiak részesültek az összes kiváltságban.		
c) A város építményei védelem alatt álltak.		
d) Lucca köteles IV. Henrik számára a fellelégvárban palotát építeni és fenntartani.		
e) A király hadjárataihoz a város 100 gyalogos zsoldjával járul hozzá.		
f) A Luccába irányuló vízi és szárazföldi kereskedelmet senki sem gátolhatja.		
g) Bírói ítélet kell a luccai polgárok személyes szabadságának korlátozásához.		
h) Az oklevélben említett vásárokon minden itáliai város lakosai kereskedhettek.		

4 pont

3. A feladat a középkori Magyarország történetére vonatkozik.**a) Határozza meg, melyik uralkodó nevéhez kötődnek az alábbi események!***(Elemenként 0,5 pont.)*

	esemény	uralkodó
A)	A kapuadó elrendelése	
B)	A királyi vármegyrendszer megszervezése	
C)	A „második honalapítás”	
D)	A fekete sereg felállítása	
E)	A nemesség ellenállási jogának első beiktatása	
F)	Hunyadi János hosszú hadjárata	
G)	A mohácsi vész	
H)	A magyar történelem első koronázása	

b) Állítsa időrendbe a D), E), G), H) betűkkel jelölt eseményeket! (Kezdje a legkorábbival!) (1 pont)

--	--	--	--

5 pont	
--------	--

4. A feladat a kora újkori európai történelemre vonatkozik.**Töltse ki a táblázat üres rovatait XIV. Lajos abszolutizmusának és a Jognyilatkozatban megalapozott angol alkotmányos (parlamentáris) monarchiának ismeretében!**
(Elemenként 1 pont.)

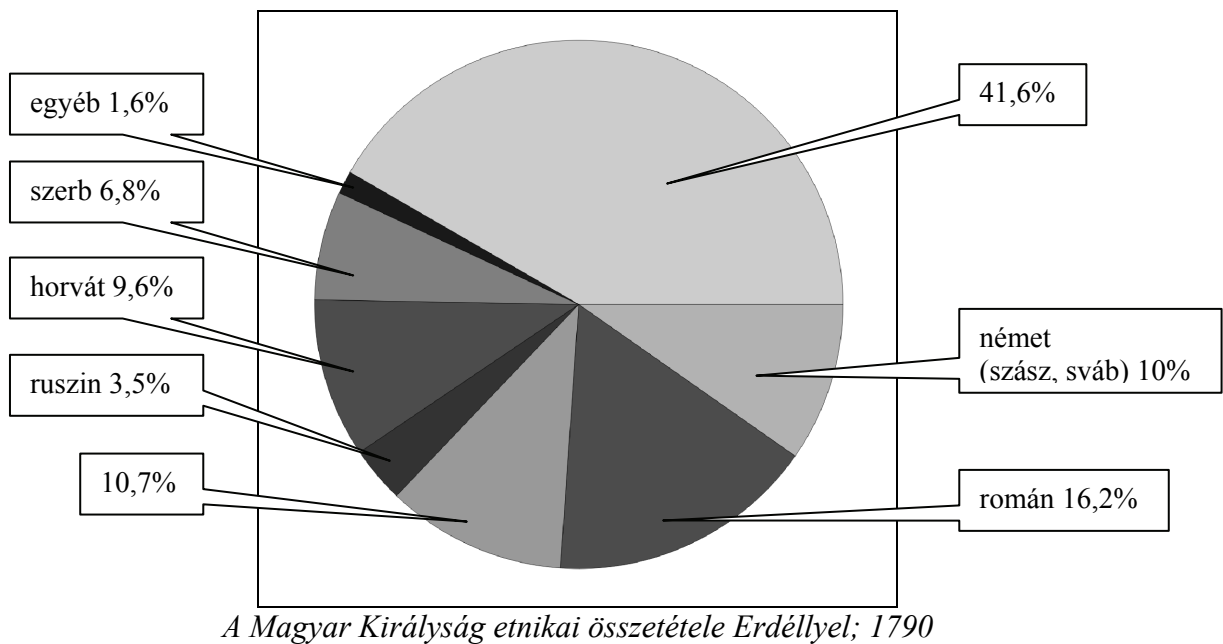
	XIV. Lajos abszolutizmusa	Az angol alkotmányos monarchia
Hatalom	A király hatalma elvileg korlátlan, kiterjed a hatalom minden területére.	A király hatalma korlátozott. A hatalmi ágak különválnak.
Törvényhozás	A király akarata törvény.	a)
Adókiivetés	b)	Az adókiivetés a parlament joga.
Igazságszolgáltatás	A bírói rendszert a király irányítja.	c)
Gazdaságpolitika	d)	Állami beavatkozás nélküli szabadverseny.

4 pont	
--------	--

5. A feladat a XVIII. századi Magyarország népesedési viszonyaira vonatkozik.

Válaszoljon a kérdésekre! (Elemenként 0,5 pont.)

- a) Nevezzen meg egy olyan népcsoportot, amelyet a XVIII. században a határokon túlról telepített be az állam Magyarországra!
.....
- b) Nevezzen meg kettőt a telepítést szervező, irányító, abban érdekelt tényezők közül!
.....
- c) Soroljon fel két olyan népcsoportot, amelynél jelentős volt az önkéntes, szervezés nélküli bevándorlás is!
.....

- d) Egészítse ki a kördiagram jelmagyarázatát a meg nem nevezett két nép nevével!

41,6% :

10,7%:

- e) Soroljon fel további két (az „egyéb” kategóriába tartozó) népcsoportot, amelynek kisebb közösségei éltek az ország területén!
.....

- f) Húzza alá, mennyi volt a magyar anyanyelvűek száma az 1787-ben összeszámlált 9,3 millió országlakosból!

3,9 millió

4,16 millió

4,7 millió

5 pont

6. A feladat az ipari forradalmakra vonatkozik.

a) Válassza ki az alább felsorolt találmányok közül azt a négyet, amelyek az első ipari forradalom korában keletkeztek! Írja a pontozott vonalra a találmányok számát! (Elemenként 0,5 pont.)

1. csigasor	2. dinamit
3. elektromos izzólámpa	4. film (mozgóképek)
5. gőzmozdony	6. pedálos szövőszék
7. szövőgép	8. távíró
9. torziós inga	10. vasesztergapad

b) Hogyan nevezzük az első ipari forradalom korában kialakult új üzemszervezési formát? (1 pont)

c) Mi az első ipari forradalom meghatározó energiaforrása? (1 pont)

4 pont	
--------	--

7. A feladat a reformkorhoz és az 1848-as márciusi forradalomhoz kapcsolódik.

Írja be a táblázatba a forrás segítségével a meghatározásoknak megfelelő fogalomnak a nevét, majd jelölje meg előfordulásának sorszámát a 12 pont szövegében! (Elemenként 0,5 pont.)

Meghatározás	A fogalom neve	Sorszáma a 12 pontban
a) Művészeti alkotások, sajtótermékek tartalmát előzetesen ellenőrző intézmény, amely engedélyezi vagy megtiltja azok közreadását.		
b) Adózás, vámfizetés, illetékek, közmunkák, katonáskodás kirovása mindenkire, társadalmi hovatartozásra való tekintet nélkül.		
c) A földesúr földjén gazdálkodó, urának szolgáltatásokkal tartozó, személyes szabadságában korlátozott paraszt terheinek és függő helyzetének megszüntetése.		
d) A végrehajtó hatalom javasolt, új testülete, szervezete.		
e) A nyomtatásban való véleménynyilvánítás szabadsága.		

Mit kíván a magyar nemzet.

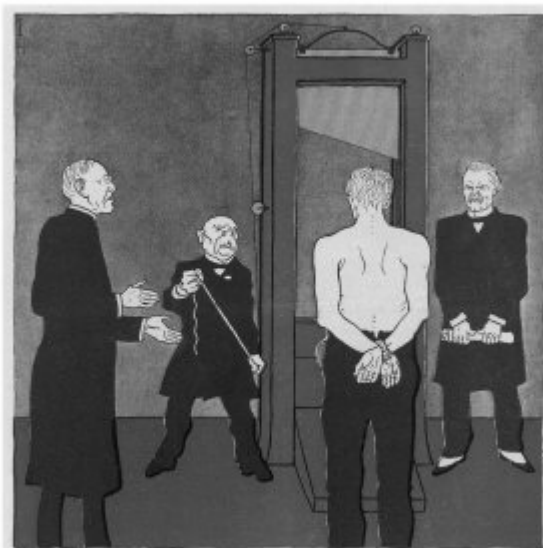
Legyen béke, szabadság és egyetértés.

1. Kivánjuk a' sajtó szabadságát, censura eltörlését.
2. Felelős ministeriumot Buda-Pesten.
3. Évenkinti országgyűlést Pesten.
4. Törvény előtti egyenlőséget polgári és vallási tekintetben.
5. Nemzeti őrsereg.
6. Közös teherviselés.
7. Urbéri viszonyok megszüntetése.
8. Esküdtszék. képviselő egyenlőség alapján.
9. Nemzeti Bank.
10. A' katonaság esküdjék meg az alkotmányra, magyar katonáinkat ne vigyék külföldre, a' külföldieket vigyék el tőlünk.
11. A' politikai statusfogyók szabadon bocsáttassanak.
12. Unio.

Egyenlőség, szabadság, testvériség!

5 pont	
--------	--

8. A feladat az első világháborúra és az azt lezáró békeszerződésekre vonatkozik. A korabeli német karikatúra a versailles-i békéről mond véleményt. Válaszoljon a kérdésekre a forrás és ismeretei alapján! (Elemenként 0,5 pont.)

a) A képen balról jobbra az antant vezetői: az USA elnöke, a francia miniszterelnök és az angol miniszterelnök látható. Nevezze meg egyiküket (vezetéknev) megjelölve az országot is, amelyet vezetett!

név: ország:

b) Melyik országot jelképezi a hátrakötött kezű férfi?

.....

c) Mit jelképez a guillotine?

.....

2 pont	
--------	--

9. A feladat a két világháború közötti Magyarország történetére vonatkozik. Válaszoljon a kérdésekre a források és ismeretei segítségével!

	az összes lakás	cseléddel	albérlővel
egyszobás	54,7%-a	5,1%	32,4%
kétszobás	24,4%-a	36,4%	33,9%
háromszobás	11,0%-a	72,8%	26,6%
négyszobás	5,6%-a	85,0%	20,4%
ötszobás	2,3%-a	89,5%	12,4%
hat- vagy többszobás	2,0%-a	92,0%	-

„Budapesten 1930-ban minden harmadik ember olyan lakásban lakott, amelynek volt fürdőszobája. Az egyszobás lakások lakóinak mindenesetre csak 2,2%-a, a kétszobásokénak azonban már 43%-a, a háromszobásokénak 88%-a rendelkezik fürdőszobával, az ennél nagyobb lakásokban pedig csak kivételesen hiányzik a fürdőszoba.”

a) Milyen kapcsolat van a lakások mérete (szobaszám szerint) és azok százalékos aránya között? Aláhúzással válaszoljon! (0,5 pont)

nincs közöttük kapcsolat

a nagyobb lakások kisebb százalékban fordulnak elő

a szobaszám és a százalékos arány szorzata állandó

b) Mi az összefüggés a lakásméret és a cselédtartás között? (0,5 pont)

.....

c) Mi az összefüggés a lakásméret és az albérlőtartás között? (0,5 pont)

.....

d) Mi az összefüggés a lakásméret és a fürdőszobával való ellátottság között? (0,5 pont)

.....

e) Keressen az a-d) pontokban megállapított összefüggések (tetszőlegesen kiválasztott egy vagy több összefüggés) magyarázatára két gazdasági és/vagy társadalmi okot!

összefüggés:.....

ok:.....(0,5 pont)

összefüggés:.....

ok:.....(0,5 pont)

3 pont	
--------	--

10. A feladat a II. világháború utáni magyar történelemre vonatkozik.

Válaszoljon a kérdésekre a forrás és ismeretei alapján!

„Magyarország politikai rendőrségének 80 százaléka kommunistákból áll. Így tehát lényegében a mi kezünkben van. [...] Valamennyi politikai pártban vannak embereink. Sikerült beszerveznünk más pártok funkcionáriusait. A beszervezésre annak köszönhetően került sor, hogy kompromittáló anyagok vannak a kezünkben. Az emberek a leleplezéstől való félelmükben hajlandóak együttműködni velünk. [...] A politikai rendőrség nagy segítséget nyújt a pártnak. Pártközi tanácskozások előtt általában sikerül megtudnunk, mi a szándéka politikai ellenfeleinknek, s ennek köszönhetően idejében tájékoztatjuk mindenről a kommunista párt vezetőségét. Megszerveztük a telefonlehallgatásokat. Most lehallgatjuk a miniszterelnök és a pártvezetők minden fontosabb telefonbeszélgetését, és a legfontosabbokról jelentést teszünk Rákosi elvtársnak.” (Péter Gábor, a politikai rendőrség vezetőjének beszámolója; 1947. április)

a) Melyik párt irányítása alatt állt a politikai rendőrség? (1 pont)

.....

b) Emeljen ki a szövegből két olyan elemet, amely azt igazolja, hogy a politikai rendőrség az a) pontban megnevezett párt fontos törvénytelen eszköze volt a kizárólagos hatalomgyakorlásért vívott küzdelemben! (Elemenként 0,5 pont.)

.....

.....

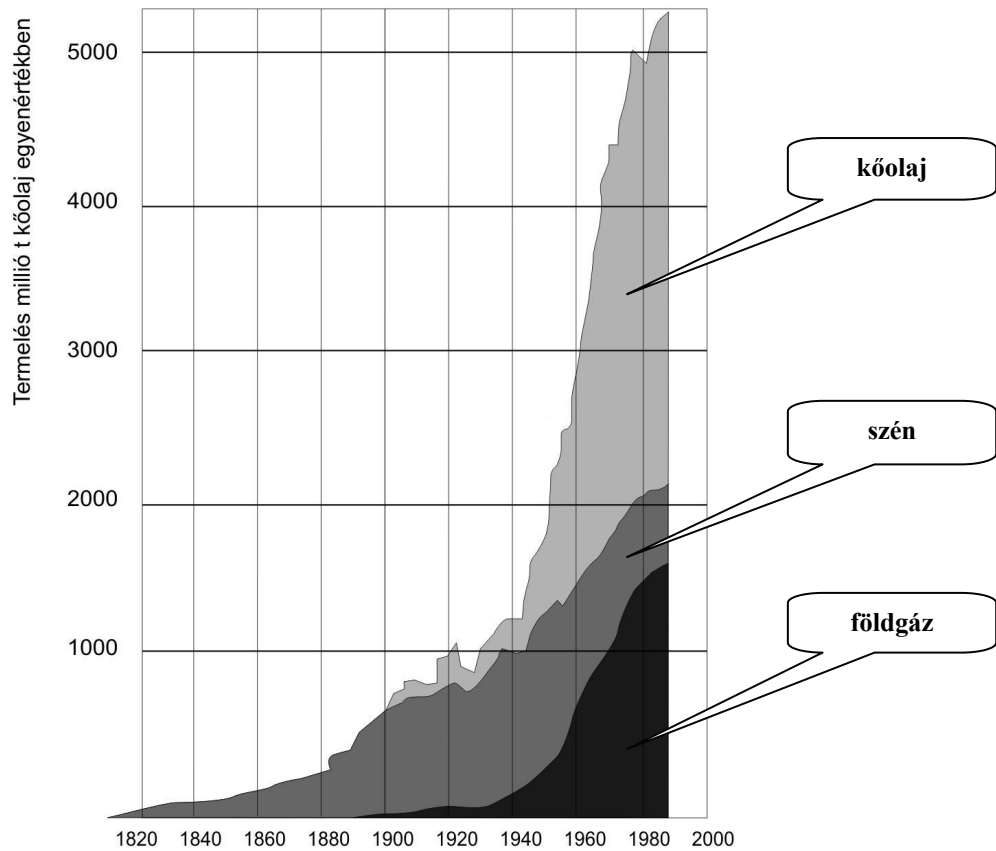
.....

c) Nevezze meg azt a politikai rendszert, amelynek megteremtésében igen fontos szerepe volt a politikai rendőrségnek! (1 pont)

.....

3 pont	
--------	--

**11. A feladat a világ jelenkori viszonyaihoz kapcsolódik.
Értelmezze a grafikont ismeretei segítségével! (Elemenként 0,5 pont.)**

A világ szén-, kőolaj- és földgázfogyasztása

a) Jelöljön meg két olyan okot, amely megmagyarázza a görbék alakulását!

ok:.....
.....

ok:.....
.....

b) Nevezze meg az ábrázolt fogyasztásnövekedés két kedvezőtlen gazdasági, vagy társadalmi, vagy környezeti következményét a jelenben és a jövőre nézve!

következmény:
.....
.....

következmény:
.....
.....

2 pont	
--------	--

**12. A feladat a mai magyar alkotmányos rendhez kapcsolódik.
Oldja meg a feladatokat a forrás és ismeretei segítségével!**

„49. §. A Magyar Népköztársaság a területén élő minden nemzetiség számára biztosítja az anyanyelvén való oktatásnak és nemzeti kultúrája ápolásának lehetőségét.” (A Magyar Népköztársaság alkotmányából; 1949)

„68. §. A Magyar Köztársaságban élő nemzeti és nyelvi kisebbségek részesei a nép hatalmának: államalkotó tényezők.” (A Magyar Köztársaság alkotmányából; 1989)

a) Válassza ki az alábbi meghatározások közül azt, amelyik tartalmazza a modern alkotmányok ismérveit! (Karikázza be a kiválasztott meghatározás betűjelét!) (0,5 pont)

- A) Az alkotmány a kormány működését szabályozza.
- B) Az alkotmány a Legfelső Bíróság elvi döntéseit tartalmazza.
- C) Az alkotmány alaptörvény, a törvények törvénye, kifejezi a társadalmi berendezkedés alapelveit.
- D) Az alkotmány az Alkotmánybíróság által meghozott elvi döntések gyűjteménye.

b) Emeljen ki a két idézett alkotmányrészletből egy olyan elemet (fogalmat), amelyre illik a következő meghatározás! (0,5 pont)

Az államon belül kisebbségben lévő népcsoport, amelynek anyanyelve nem a többségi nyelv.

.....

c) Soroljon fel a mai hazai társadalom nemzetiségei közül hármat! (Elemenként 0,5 pont)

.....

d) Az 1949-es és az 1989-es alkotmány idézett részleteinek elemzése útján állapítsa meg, melyik értelmezi átfogóbban a nemzetiségek jogait? (0,5 pont)

.....

e) Választását röviden indokolja meg! (1 pont)

.....

.....

.....

4 pont	
--------	--

II. SZÖVEGES, KIFEJTENDŐ FELADATOK

Olvassa el figyelmesen!

A következő feladatok közül összesen **hármat** kell kidolgoznia.
Az alábbi szabályok alapján kell választania:

Kidolgozandó:

egy, az **egyetemes** történelemre vonatkozó feladat,
kettő, a **magyar történelemre** vonatkozó, egy **rövid** és egy **hosszú**,
különböző korszakokra vonatkozó feladat.

Tanulmányozza figyelmesen a feladatokat!

	Sorszám	Korszakok, témák	A feladat típusa
Egyetemes történelem	13.	Görög hitvilág	rövid
	14.	Nők helyzete	rövid
Magyar történelem	15.	Hunyadi János harcai	rövid
	16.	Honfoglalás kori társadalom	hosszú
	17.	1848-49-es szabadságharc	rövid
	18.	Dualizmus gazdasága	hosszú
	19.	Magyarországi rendszerváltás	rövid
	20.	A konszolidáció kezdetei (1920-as évek)	hosszú

Segítségül megadjuk a helyesen kiválasztott feladatok sorszámainak lehetséges kombinációit.

Jelöljön meg egy oszlopot az alábbi táblázatból!

Karikázza be a választott oszlop betűjelét!

Feladattípus	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
rövid	13.	13.	13.	13.	13.	13.	14.	14.	14.	14.	14.	14.
rövid	15.	15.	17.	17.	19.	19.	15.	15.	17.	17.	19.	19.
hosszú	18.	20.	16.	20.	16.	18.	18.	20.	16.	20.	16.	18.

Csak a szabályok szerint kiválasztott feladatok értékelhetők! A feladatok után az értékelési szempontok szerepelnek, az elért pontszámokat a javító tanár állapítja meg.

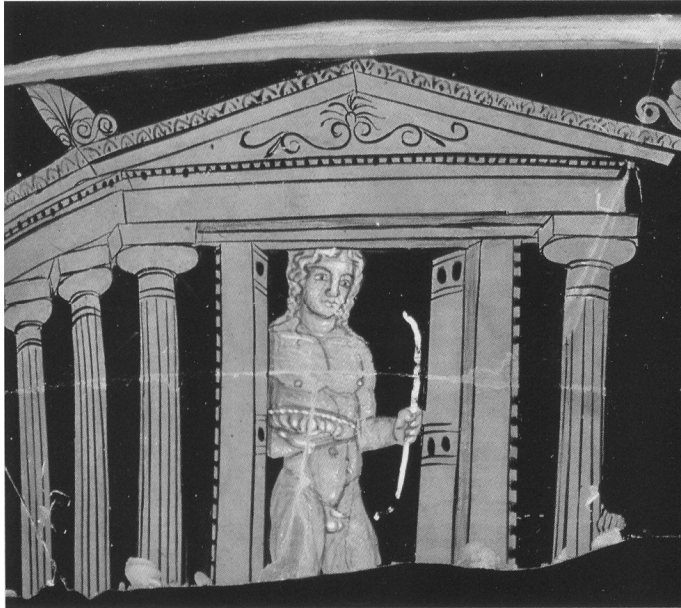
A feladatok közül **csak a választott hármat dolgozza ki**, a többit hagyja üresen!

A feladatok kidolgozása előtt tanulmányozza a 2. oldalon található útmutatót!

A válaszok elkészítése során fogalmazvány (piszkozat) készíthető!

13. A feladat az ókori Görögország történetéhez kapcsolódik. (rövid)

Mutassa be a források és ismeretei alapján az ókori görögség hitvilágának főbb jellemzőit! Használja a középiskolai történelmi atlaszt!

Apollón isten templomában (vázafestmény)

Pallasz Athéné (dombormű)

„Ők is olyanfajta társadalomban és ennek megfelelő államban élnek, mint az emberek [...]. Csak két különbség van isten és ember között: az egyik fokozati, a másik lényegi, minőségi.” (Hahn István: *Istenek és népek*; 1980)

„A legfontosabb cselekmény az áldozat volt. [...] A szertartást imák kísérték. Nem volt szokásban, hogy imádkozzanak anélkül, hogy valamilyen ajándékot adjanak [...], vagy ígéretet tegyenek rá, arra az esetre, ha a kérés teljesül. Ajándékával a hívő megalapozta igényét arra az ellenszolgáltatásra, amit kért [...]: »Bármikor is, ha kövér combját égettem ökörnek vagy kecskének, e vágyam vidd most teljességbe«; »Úrnő [Athéné] ezt az ajándékot Menandrosz, felajánlását teljesítve adta. Óvjad őt Zeusz leánya, hálát adva ezért.«” (Robert Parker történész)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Szempontok	Elérhető	Elért
	pont	
Feladatmegértés	4	
Tájékozódás térben és időben	4	
Szaknyelv alkalmazása	4	
Források használata	4	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	6	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	2	
Összpontszám	24	
	Osztószám 2	
Vizsgapont	12	

14. A feladat a fejlett világ jelenségeire vonatkozik a XX. század első harmadában.
(rövid)

Mutassa be a források és ismeretei segítségével a nők helyzetének megváltozását a munkavállalás tekintetében az első világháborútól a harmincas évekig!

„Az újfajta női magatartást – a kötöttségek elleni lázadást – fejezte ki a századfordulón az extravagáns öltözködés, a fűző nélkül viselt bő reformruha. Kevesen, csak a konvenciókkal bátran szembeszálló hordtak ilyet, dacolva a gúnyos megjegyzésekkel. Az igazi, mindent felforgató változást a világháború hozta. A fronton harcoló férfiak helyett nők tízezrei álltak munkába, váltak családfenntartókká. [...] A háború elsöpört minden romantikus illúziót, többek között a csak a családjáért élő, támaszra szoruló, gyenge asszony képét is. Új ideál született: az izmos, fiús nő, aki nem szorul fűzőviselésre, de nem is túrná azt, szívesebben hord rövid frizurát, mint tornyos fodrászremeket, sőt a nadrág sem elképzelhetetlen számára. [...] A modern nő életének fő helyszíne immár nem az otthon és a háztartás, hanem a munkahely és a társaság. A női szféra kitágulása a ruhatár teljes átalakítását kívánta. Kényelmes, egyszerű, egész nap hordható ruhákra volt szükség. A konfekciótermékek az Egyesült Államokban és szerte Európában hallatlan népszerűségegre tettek szert. Az olcsó áruházi darabok az alsó-középosztály, sőt a munkásnők számára is elérhetőek voltak. Megindult a divat demokratizálódásának máig tartó folyamata.” (Sedlmayer Krisztina: *Női divat az első világháború után*)

Ingyen, otthon végzett tevékenység	Fizetett munka
anyai feladatok	bábaasszony, dada, óvónő, babysitter
háztartási feladatok	takarítónő, szakácsnő, cseléd, bejárónő, varrónő, mosónő, vasalónő, lakberendező, textilművész, kertész, növénynevelő
gondoskodás	gyógyítóasszony, orvos, ápolónő, szociális munkás, gyógypedagógus, pszichológus
családi ügyek intézése, rokoni kapcsolatok fenntartása, társasági élet szervezése	titkár, menedzser, rendezvényszervező, PR-menendezser, tolmács, hivatásos sorban álló, temetkezési szakember
kedvesség, szórakoztatás, érzelmi gyengédség, szexualitás, anyaság	színésznő, zenész, énekes, táncosnő, pszichológus, masszőr, hostess, gésa, prostituált, béranya

Ingyen munka — fizetett munka (Pető Andrea: A nők és férfiak története; 2008)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

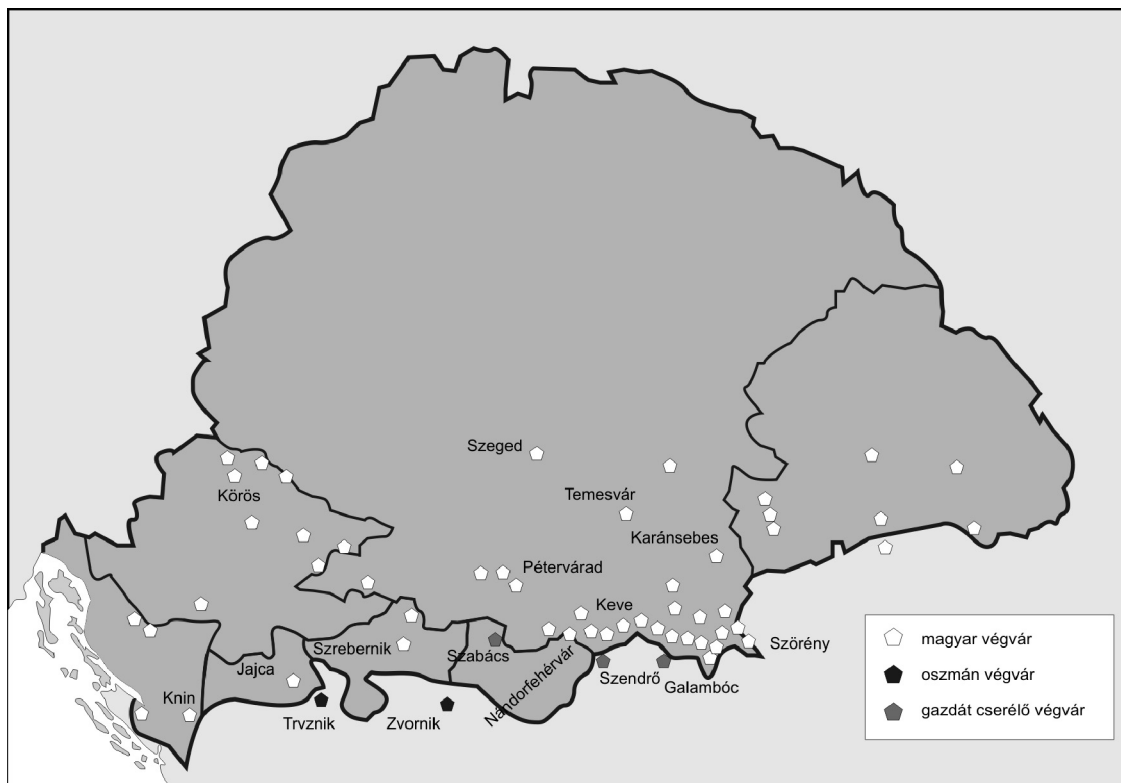
.....

.....

Szempontok	Elérhető	Elért
	pont	
Feladatmegértés	4	
Tájékozódás térben és időben	4	
Szaknyelv alkalmazása	4	
Források használata	4	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	6	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	2	
Összpontszám	24	
	Osztószám 2	
Vizsgapont	12	

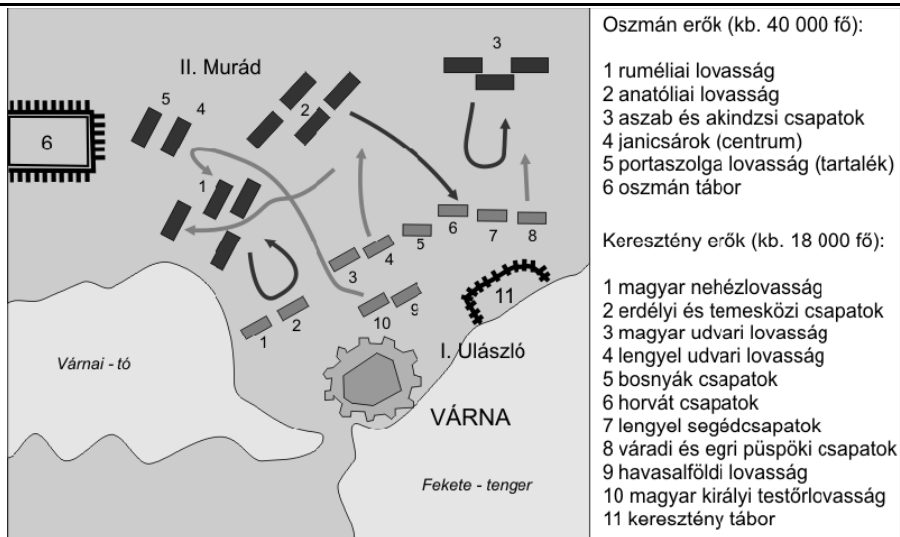
15. A feladat a XV. századi magyar történelemre vonatkozik. (rövid)

Mutassa be néhány példával a források és ismeretei alapján a magyar királyság lehetőségeit az ország megvédésére Hunyadi János korában! Használja a középiskolai történelmi atlaszt!

A végvárrendszer a XV. században

„Mindkét részről sokan estek el, de sokkal többen a törökök oldalán. Egyetlen csapatuk sem tudta feltartóztatni a magyar vitézi bátorság lendületét, sőt hirtelen hátat fordítottak és megfutottak. [...] Ulászló király, látva, hogy az ellenséges lovasság fut, s hogy Amurát császár és tábora reszket a félelemtől, a személyének védelmére rendelt csapatot harcba indította, és miközben a vajda úr és a többiek vad küzdelemben csatáztak, megrohanta a császár táborát, teljesen meg akarta semmisíteni. A gyalogosok sűrű csapatai közé ért, azoknak a nagy sokasága rárohant, elnyomta őt csapatával együtt: elesett. És ez nem remélt győzelemhez juttatta a már legyőzött és levert ellenséget, amely már egyáltalán nem reménykedett a győzelemben.” (Thuróczy János leírása a várnai csatáról)

A várnai csata; 1444

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Szempontok	Elérhető	Elért
	pont	
Feladatmegértés	4	
Tájékozódás térben és időben	4	
Szaknyelv alkalmazása	4	
Források használata	4	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	6	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	2	
Összpontszám	24	
	Osztószám 2	
Vizsgapont	12	

16. A feladat a honfoglalás korára vonatkozik. (hosszú)

Tárja fel a források és ismeretei alapján a honfoglalás kori magyar társadalom viszonyainak főbb jellemzőit!

„A vándorlás tavasz elején kezdődik [...] Ahogy megérkeznek az első, előre kiszemelt alkalmas legelőterületre, megállapodik a karaván, az állatokat széthajtják, minden fajtát külön-külön csoportban, s felállítják a lakóházakat, a jurtokat. Egy-egy jurttal felállítására körülbelül egyórai idő kell, így tehát elég gyorsan együtt van az első nyári állomás tanyája vagy «faluja». És itt marad most jó ideig, aszerint, hogy milyen minőségű a terület füve, vagy mekkora területű ez a legelő [...] Ha aztán kimerült a terület táplálékanyaga, azaz lelegelték a fűvet teljesen, akkor továbbvándorolnak a következő legelőterületig, a második állomáshelyre.” (Cs. Sebestyén Károly, történész)

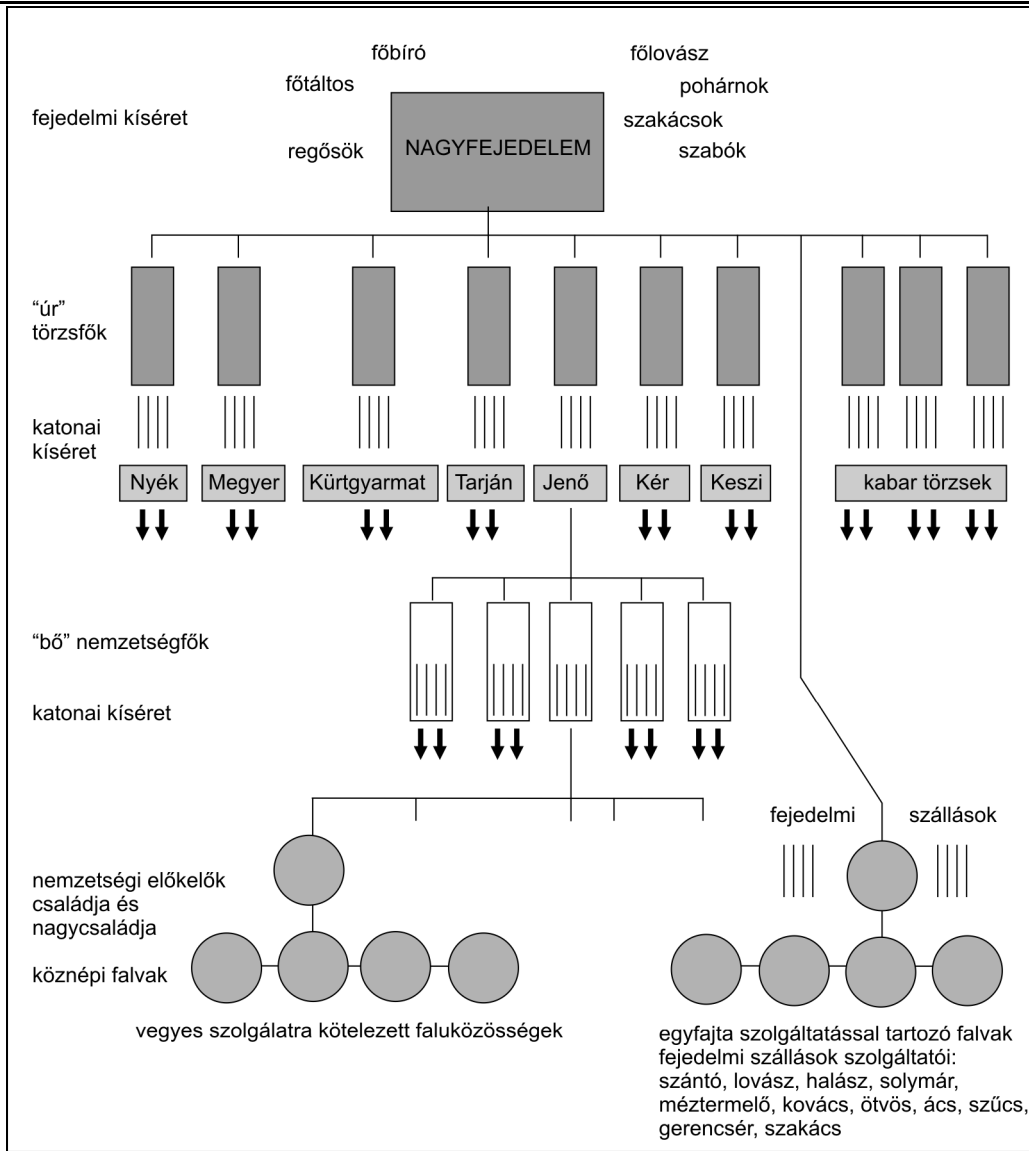

Jurta

Kézi malom

„Hét vezér alá tartoztak, egyikőjüket, közülük a legtekintélyesebbet tyilának (gyula) hívták. [...] Az őket jól ismerők elmondása szerint (e turkok) országa messze keleten van. A besenyők tőlük keletre vannak, velük szomszédosak. Róma földje tőlük délre esik, Konstantinápoly városa pedig kicsit ferdén keletre. Északra tőlük Murawa városa van és a szlávok többi országa, nyugatra tőlük a szászok és a frankok vannak. Andalúzia földjéig nagy távolságot tettek meg [...] (Az őket jól ismerők szerint) e portyjuk útvonala Lombardián keresztül vezetett, amely velük szomszédos. Köztük és Lombardia között 8 napi (járó föld) van, szálláshelyeik a Duna folyó mentén vannak, ők maguk pedig nomádok, mint a beduinok. Városaik nincsenek, sem házaik, hanem nemezsátrokban laknak, szétszórt táborhelyeken.” (Ibn Hajján arab krónikás beszámolója a magyarok 942-es hispániai hadjáratairól)

A honfoglalás kori társadalom szerkezetének vázlata

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

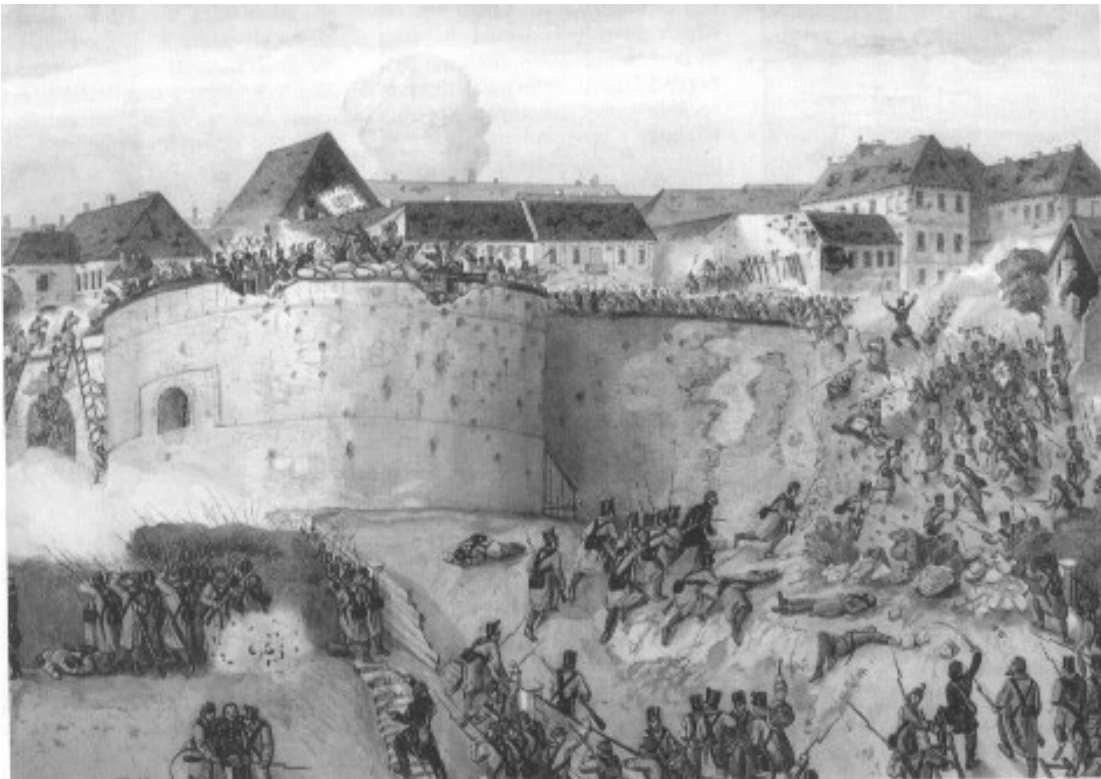
Szempontok	Elérhető	Elért
	pont	
Feladatmegértés	8	
Tájékozódás térben és időben	4	
Szaknyelv alkalmazása	4	
Források használata	8	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	10	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	8	
Összpontszám	42	
	Osztószám 2	
Vizsgapont	21	

17. A feladat az 1848–49-es magyar forradalom és szabadságharc történetére vonatkozik. (rövid)

Mutassa be a források és ismeretei alapján a tavaszi hadjáratot és politikai következményeit! Használja a középiskolai történelmi atlaszt!

„1-ör. Magyarország a vele törvényesen egyesült Erdéllyel és hozzá tartozó minden részekkel és tartományokkal egyetemben szabad, önálló és független európai státusnak [állam] nyilvánítottatik, s ezen egész státus területi egysége feloszthatatlannak s épsége sérthetetlennek kijelentetik.

2-or. A Habsburg-Lothringeni ház [...] Magyarország, a vele egyesült Erdély és hozzá tartozó minden részek és tartományok feletti uralkodásból ezennel a nemzet nevében örökre kizáratik, kirekesztetik, s magyar koronához tartozó minden címek használatától megfosztatik, s az ország területéről s minden polgári jogok élvezetéből számkivettetik.” (*Függetlenségi Nyilatkozat*)

Budavár bevétele; 1849. május 21.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

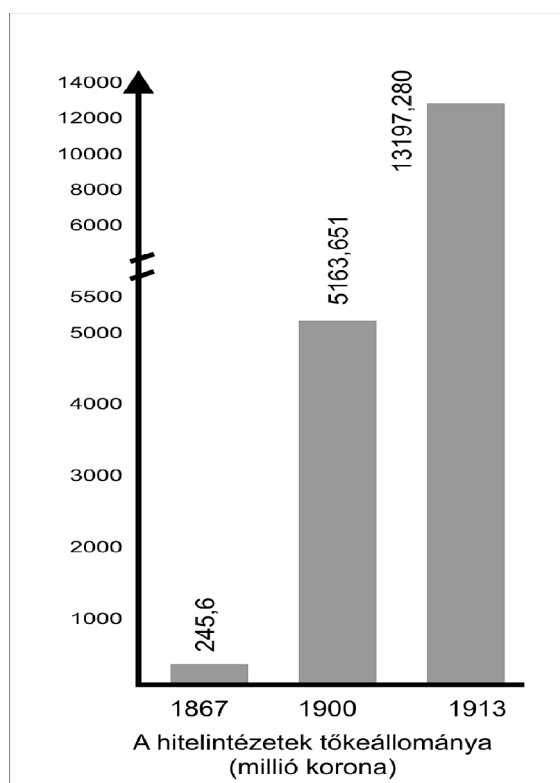
.....

Szempontok	Elérhető	Elért
	pont	
Feladatmegértés	4	
Tájékozódás térben és időben	4	
Szaknyelv alkalmazása	4	
Források használata	4	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	6	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	2	
Összpontszám	24	
	Osztószám 2	
Vizsgapont	12	

18. A feladat a kiegyezés korának történelméhez kapcsolódik. (hosszú)
Mutassa be a források és ismeretei alapján a dualizmus korának gazdasági fejlődését!
Használja a középiskolai történelmi atlaszt!

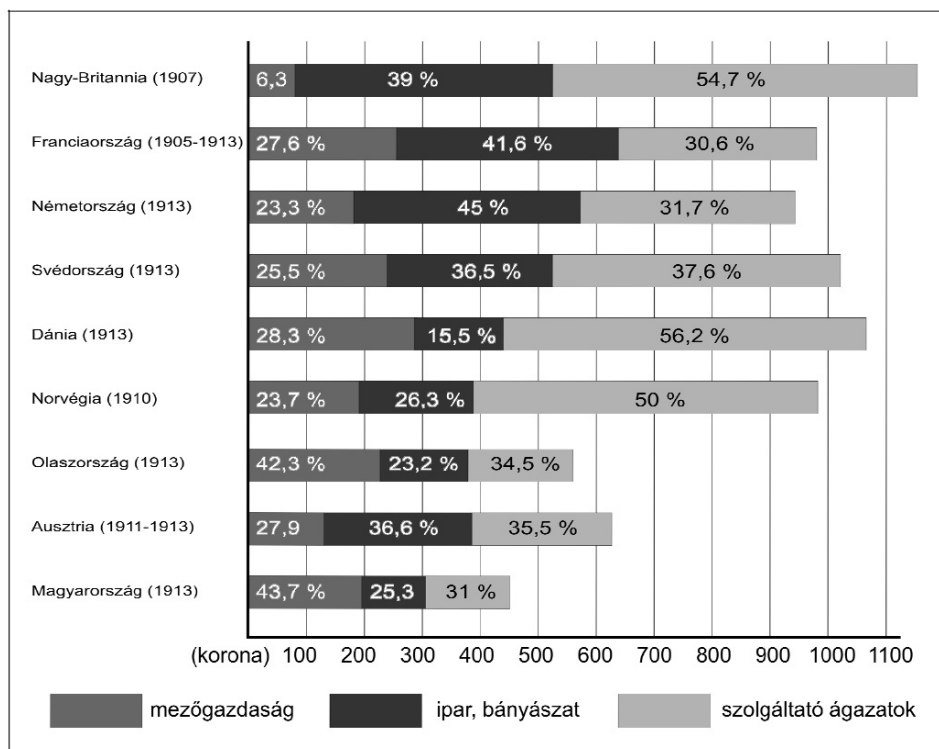

„Pártoljuk a hazai ipart!”-plakát

„Az állami ipartámogatás

1. § Állami kedvezményekben részesíttetnek: 1. A technika jelen fejlődése szerint berendezett azon gyárak, amelyek Magyarországon eddig elő nem állított cikket készítenek. [...] 2. A technika jelen fejlődése szerint berendezett következő, már létező vagy ezen túl felállítandó gyárak, és pedig: a) azon gyárak, amelyekben sárgaréz áruk, sárgaréz, pléh, cink, cinkpléh, drót, drótszeg, fémkeverékekből való áruk, zománcozott vasedények, szerszámgépek, munkagépek, gőzgépek és gőzkazánok, zongorák, elektrodinamikus készülékek, fegyverek, porcelán, tábla- és tüköruveg, üveg, regeneratív fűtőkészülékek, kaucsuk, cellulóz, tapéták, konzervek, konyak, szóda, kénsav, aszfalt készül; b) a rizshántoló malmok, a mezőgazdaság kiegészítő részét képező szeszgyárak, selyemfonó, -szövő és festőgyárak, gyapjúfonó, -szövő és appretírozó gyárak, pamutfonó, -szövő és -fehérítő gyárak, len- és kendertörő és kikészítőtelepek, len- és kenderfonó, -szövőgyárak, kötszövészeti gyárak.” (1881. évi XLIV. törvénycikk a hazai iparnak adandó állami kedvezményekről)

Az egy főre jutó nemzeti jövedelem néhány európai országban

Szempontok	Elérhető	Elért
	pont	
Feladatmegértés	8	
Tájékozódás térben és időben	4	
Szaknyelv alkalmazása	4	
Források használata	8	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	10	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	8	
Összpontszám	42	
	Osztószám 2	
Vizsgapont	21	

19. A feladat a magyarországi rendszerváltásra vonatkozik. (rövid)

Mutassa be a források és ismeretei felhasználásával a rendszerváltás folyamatának néhány meghatározó elemét!

„2. § (1) A Magyar Népköztársaság szocialista állam.

3. § A munkásosztály marxista-leninista pártja a társadalom vezető ereje.

7. § A Magyar Népköztársaság gazdasági életét állami népgazdasági terv határozza meg.

54. § (2) A Magyar Népköztársaságban az állampolgári jogokat a szocialista társadalom érdekeivel összhangban kell gyakorolni...” (Részletek a rendszerváltás előtti alkotmányból)

„A többpártrendszer, a parlamenti demokráciát és a szociális piacgazdaságot megvalósító jogállamba való békés politikai átmenet elősegítése érdekében az Országgyűlés [...] Magyarország Alkotmányának szövegét a következők szerint állapítja meg:

3. § [...] egyetlen párt sem irányíthat semmiféle állami szervet.

8. § (1) A Magyar Köztársaság elismeri az ember sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait, ezek tiszteletben tartása és védelme az állam elsőrendű kötelessége.

9. § A Magyar Köztársaság elismeri és támogatja a vállalkozás jogát és a gazdasági verseny szabadságát.” (A Magyar Köztársaság Alkotmányának bevezetője)

„A Magyar Köztársaság területén ideiglenesen tartózkodó szovjet csapatok kivonására 1990–1991 folyamán kerül sor.” (Magyar-szovjet Egyezmény a Magyarországon állomásozó szovjet csapatok kivonulásáról, 1990. március 10.)

A nemzeti össztermék eredete (%)			
Év	Külföldi tulajdon	Belföldi magántulajdon	Köztulajdon
1990	1	23	76
1995	14	49	37

Szempontok	Elérhető	Elért
	pont	
Feladatmegértés	4	
Tájékozódás térben és időben	4	
Szaknyelv alkalmazása	4	
Források használata	4	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	6	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	2	
Összpontszám	24	
	Osztószám 2	
Vizsgapont	12	

20. A feladat Magyarország két világháború közötti történelméhez kapcsolódik. (hosszú) Mutassa be a források és ismeretei alapján az ellenforradalmi rendszer belpolitikai konszolidálódását (1920–22)!

„1. § [...] Ennek a törvénynek alkalmazása szempontjából közérdekű földbirtokpolitikai célnak nyilvánítható különösen az arany vagy ezüst vitézségi éremmel kitüntetett földművelők, a földműves hadirokkantak, a munkaképes földműves hadiözvegyek és felnőtt földműves hadiárvaik földhöz juttatása; gazdasági munkásházak emelése; a mezőgazdasági munkásoknak, törpe- és kisbirtokosoknak földhöz juttatással való megerősítése, továbbá a közszolgálati alkalmazottaknak, a becsülettel szolgált katonáknak és az érdemes gazdatiszteknek földhöz juttatása, közoktatási célokat szolgáló intézmények és közlegelők létesítése

avagy végül a haladó gazdálkodásnak irányt mutatni hivatott középirtokok alakítása is.” (1920. évi XXXVI. törvénycikk a földbirtok helyesebb megoszlását szabályozó rendelkezésekről)

„1. § Aki az állam és társadalom törvényes rendjének erőszakos felforgatására vagy megsemmisítésére, különösen valamely társadalmi osztály kizárólagos uralmának erőszakos létesítésére irányuló mozgalmat vagy szervezkedést kezdeményez vagy vezet, büntettet követ el, és öt évig terjedő fegyházzal büntetendő.” (1921. évi III. törvénycikk, az ún. „rendtörvény”)

„Az értekezlet [...] megállapodott abban, hogy:

1. A gyülekezési jog visszaállítatik...
2. A szakszervezetek alapszabályaikban körülírt működésüket [...] akadálytalanul folytathatják. A közalkalmazottak, vasutasok és postások szakszervezete azonban vissza nem állítható [...]

11. A kormány a gazdasági bajok orvoslására [...] mindent elkövet, úgyszintén a munkabérek szabályozására is kellő formát keres [...]

A szociáldemokrata munkásság óhajainak [...] teljesítésével párhuzamosan [...] kijelentik, hogy:

A nemzet és az ország érdekeit a munkásság érdekeivel azonosnak tekintik. [...] hajlandó a polgári osztályokkal gazdasági téren kooperálni. Politikai sztrájkoktól tartózkodik, szakít a liberális blokkal, nem támogatja a [...] demagógiát. Mint a kormány ellenzéke tisztességes fegyverekkel küzd.” (A Bethlen-Peyer paktum. Részletek a minisztériumi titkár összefoglaló jelentéséből)

„Nagy veszedelem az, ha az általános, titkos választójogot műveletlen, értelmetlen tömegeknek kell gyakorolniuk. Televényföldje az ilyen nép a legrosszabb demagógiának. Mint belügyminiszter meggyőződéssel működtem közre abban, hogy a Friedrich-kormány választójogi rendeletét, amely a legszélsőségesebb általános, titkos választáson alapult, módosítjuk és választójogunkat a magyar tömegek értelmi szintjével összhangba hozzuk. Vállalom e tényért a történelmi felelősséget.” (Gróf Klebelsberg Kunó a választójogról)

„1. § A tudományegyetemekre, a műegyetemre, a budapesti egyetemi közgazdaságtudományi karra és a jogakadémiákra az 1920/21-ik tanév kezdetétől csak oly egyének iratkozhatnak be, kik nemzethűségi s erkölcsi tekintetben feltétlenül megbízhatók és csak oly számban, amennyinek alapos kiképzése biztosítható.

3. § [...] Az engedély megadásánál a nemzethűség és az erkölcsi megbízhatóság követelményei mellett egyfelől a felvételt kérők szellemi képességeire, másfelől arra is figyelemmel kell lenni, hogy az ország területén lakó egyes népfajokhoz és nemzetiségekhez tartozó ifjak arányszáma a hallgatók közt lehetőleg elérje az illető népfaj vagy nemzetiség országos arányszámát, de legalább kitegye annak kilencztized részét.” (Az 1920. évi XXV. Törvény)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Szempontok	Elérhető	Elért
	pont	
Feladatmegértés	8	
Tájékozódás térben és időben	4	
Szaknyelv alkalmazása	4	
Források használata	8	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	10	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	8	
Összpontszám	42	
	Osztószám 2	
Vizsgapont	21	

		maximális pontszám	elért pontszám
I. Egyszerű, rövid feladatok	1. Ókori vallások	4	
	2. Középkori Európa	4	
	3. Középkori Magyarország	5	
	4. Kora újkori Európa	4	
	5. XVIII. századi Magyarország	5	
	6. Ipari forradalom	4	
	7. 1848. március 15.	5	
	8. Versailles-i béke	2	
	9. Horthy-korszak	3	
	10. Rákosi-korszak	3	
	11. Jelenkor	2	
	12. Alkotmány	4	
I. Összesen		45	
II. Szöveges kifejtendő feladatok	13. Görög hitvilág	12	
	14. Nők helyzete	12	
	15. Hunyadi János harcai	12	
	16. Honfoglalás kori társadalom	21	
	17. 1848–49-es szabadságharc	12	
	18. Dualizmus gazdasága	21	
	19. Magyarországi rendszerváltás	12	
	20. A konszolidáció kezdetei (1920-as évek)	21	
II. Összesen		45	
Az írásbeli vizsgarész pontszáma:		90	

javító tanár

Dátum:

	elért pontszám egész számra kerekítve	programba beírt egész pontszám
I. Egyszerű, rövid feladatok		
II. Szöveges kifejtendő feladatok		

javító tanár

jegyző

Dátum:

Dátum: